

IV. SEMNAL

SPAȚIUL JURIDIC ROMÂNESC – ÎNTRE TRADIȚIE ȘI REFORMĂ

Semnalăm organizarea, în cadrul festivităților ce au omagiat sărbătorirea a 26 de ani de la înființarea Universității Ecologice din București, a Conferinței – „Spațiul juridic românesc – între tradiție și reformă”. Manifestarea a oferit posibilitatea abordării, din perspectiva evoluției procesului legislativ, unor teme de actualitate în dreptul intern și în dreptul internațional.

Lucrările conferinței au fost organizate în două secțiuni, drept privat și drept public. Dintre temele abordate în cadrul prezentărilor și dezbaterilor amintim: dreptul comparat – tradiție și inovație;

exercitarea dreptului de autor și limitele juridice ale acestuia; protecția drepturilor minorilor și jurisprudența CEDO; protecția datelor cu caracter personal în spațiul Schengen, adaptarea legislației naționale în materie de migrație și azil la realitatea și tendințele europene, infracțiunile de mediu în Uniunea Europeană ș.a.

La reuniune au participat magistrați, cercetători, profesori universitari, studenți și reprezentanți ai unor organizații neguvernamentale.

Gheorghe Pârvan

ZIUA MONDIALĂ A SĂNĂTĂȚII

Ziua Mondială a Sănătății, sărbătorită în fiecare an la 7 aprilie, pune anul acesta, în centrul atenției publice dezbaterile privind problematica diabetului zaharat, o boală netransmisibilă, care afectează milioane de oameni la nivel mondial, în special în țările cu venituri mici și medii.

Principalele obiective ale campaniei Zilei Mondiale a Sănătății din 2016 sunt: creșterea conștientizării cu privire la diabet și la povara și consecințele acestei boli în special pentru țările cu venituri scăzute și medii; declanșarea unor acțiuni eficiente și accesibile pentru combaterea diabetului cum ar fi prevenirea și diagnosticul, tratamentul și îngrijirea persoanelor care suferă de diabet; lansarea primului Raport Global privind diabetul, care va descrie povara și consecințele acestei boli și va milita pentru sisteme de sănătate mai puternice, pentru măsuri de prevenție și o mai eficientă gestionare a diabetului.

Epidemia de diabet capătă o amploare din ce în ce mai ridicată, ultimele date relevate de către Federația Internațională de Diabet arătând că aproximativ 418 milioane de oameni din întreaga lume au diabet, iar alte 318 milioane se află la risc

de a dezvolta această afecțiune cronică. Previziunile nu sunt nici ele optimiste, în următorii 25 de ani așteptându-se o creștere cu circa 50% a cazurilor cu diabet la nivel global.

Institutul Român pentru Drepturile Omului, în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM), Comisia pentru drepturile omului, culte și probleme ale minorităților naționale a Camerei Deputaților și cu concursul Centrului de Drept Public și Științe Administrative – SNSPA și Societatea Academică de Științe Administrative a organizat, pe 7 aprilie 2016, o masă rotundă cu tema „**Combaterea diabetului**”, cu ocazia Zilei mondiale a sănătății.

În cadrul primei părți a acestei manifestări s-a dat citire Mesajului Secretarului General ONU – Ban Ki-moon adresat cu ocazia Zilei Mondiale a Sănătății.

În cuvântul de deschidere al reuniunii doamna prof.univ. dr. Irina Zlătescu, directorul IRDO, moderatorul întâlnirii, a precizat că dreptul la sănătate, unul dintre drepturile fundamentale ale oricărei ființe umane, fără deosebire de rasă, religie, opinii politice, de situația economică sau

socială, implică o importantă responsabilitate politică și socială a fiecărui stat. Concepută și privită astfel, sănătatea este un bun social și uman. De asemenea, moderatorul dezbaterii a precizat totodată, că Organizația Mondială a Sănătății a lansat primul raport global cu privire la diabet, pentru a oferi o situație clară a problematicii diabetului și care să susțină nevoia de sisteme de sănătate mai puternice, care să asigure o prevenție și un control îmbunătățite, pentru un management eficient al diabetului zaharat.

Dezbaterea a continuat cu un mesaj din partea doamnei dr. Tamara Dorina Ciofu, vicepreședinte, Comisia pentru drepturile omului, culte și probleme ale minorităților naționale a Camerei Deputaților, care a precizat că diabetul reprezintă o problemă importantă pentru oamenii din lumea întreagă, dar și pentru guverne, societatea civilă, sectorul privat și agențiile interguvernamentale, iar acțiunile desfășurate la nivel internațional și național cu ocazia Zilei Mondiale a Sănătății trebuie să contribuie la îndeplinirea obiectivelor de creștere a conștientizării în privința diabetului și de a declanșa o serie de inițiative de prevenire și combatere a acestei boli.

În cadrul celei de a doua părți a reuniunii care a avut ca temă „Dreptul la sănătate și sănătatea acestui drept”, doamna lector univ. dr. Marcela Monica Stoica, consilier, Comisia pentru drepturile omului, culte și probleme ale minorităților naționale a Camerei Deputaților, a pledat în expunerea sa pentru mai mult profesionalism în sistemul medical și pentru respectarea setului de principii care asigură echitatea și universalitatea dreptului la sănătate.

De asemenea, în raportul său domnul dr. Octavian Popescu a subliniat că și în cadrul Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, guvernele și-au propus să reducă până în 2030 cu o treime mortalitatea prematură cauzată de bolile netransmisibile – inclusiv de diabet – și de a realiza un program universal de sănătate, care să permită accesul la medicamente esențiale. Diabetul se numără printre cele patru priorități în rândul bolilor netransmisibile la combaterea cărora se făcea referire și în cadrul Declarației Politice din 2011 privind prevenirea și controlul bolilor netransmisibile și

continuă să constituie o prioritate și pentru obiectivele dezvoltării durabile 2016–2030.

Aspecte privind respectarea dreptului la sănătate al imigranților au fost prezentate de doamna Alexandra Bucur, care a subliniat importanța garantării dreptului la sănătate pentru grupurile vulnerabile. A fost, totodată, prezentată o analiză obiectivă a modului în care prevederile Convenției se reflectă în legislația românească, dar și a modului în care acestea sunt respectate.

O temă distinctă în cadrul celei de a doua părți a reuniunii a fost dedicată Reformei în sănătate. Au prezentat rapoarte Valeriu Rendec, director adj., dr. Adrian Bulgaru, cercetător științific I, Mircea Ciocan, vicepreședinte SANITAS, Marius Mocanu, cercetător științific I, Ana-Maria Beșteliu, Ioana Anca Iancu, Olivia Florescu, cercetător științific I, Mihaela Scarlat, cercetător științific I. În lucrările prezentate s-a evidențiat faptul că reforma sanitară recomandată României de Organizația Mondială a Sănătății trebuie să fie capabilă să amelioreze cât mai rapid situația generală a sănătății populației, să reducă inegalitățile din domeniul sănătății, să răspundă mai bine așteptărilor legitime ale populației în probleme de viață și de sănătate, să amelioreze și să crească eficacitatea și calitatea actului medical, să amelioreze echilibrul dintre finanțare și prestarea îngrijirilor de sănătate.

Evenimentul organizat cu ocazia Zilei Mondiale a Sănătății s-a încheiat cu o serie de dezbateri cu privire la temele aduse în discuție dar și referitor la alte subiecte de interes din domeniu.

La eveniment au participat reprezentanți ai Parlamentului, cadre didactice universitare din cadrul Facultății de Drept a Universității București, Facultății de Administrație Publică a Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative, postdoctoranzi, și doctoranzi, precum și reprezentanți ai Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, ai Asociației Family Forum și Asociației Române pentru Drepturile Omului la un Mediu Sănătos.

Olivia Florescu

8 APRILIE – ZIUA INTERNAȚIONALĂ A ROMILOR

Ziua Internațională a Romilor, declarată oficial la Londra, în anul 1971, cu ocazia primului Congres Internațional al Romilor se înscrie de acum într-o semnificativă și mereu îmbogățită tradiție, grație căreia elementele de istorie, cultură și educație ale vorbitorilor de limbă romani se regăsesc într-un spațiu de confluențe profeice de ordin identitar și multicultural.

În acest context, Organizația Salvați Copiii în colaborare cu Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice și-au dat concursul pentru a asigura deplina reușită a unui eveniment menit să marcheze Ziua Internațională a Romilor, având ca obiectiv activitatea profesională a mediatorilor școlari, a profesorilor de limba romani, a inspec-

rilor școlari, precum și asigurarea dreptului la o educație de calitate pentru toți copiii.

Evenimentul s-a desfășurat în incinta Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, cu implicarea directă a Direcției pentru învățământ în limbile minorităților și a beneficiat de participarea reprezentanților ministerului și ai Organizației Salvați Copiii, a reprezentanților unor misiuni diplomatice străine la București, a unor invitați din sfera societății civile, a numeroase cadre didactice, tineri și copii de etnie romă, Institutul Român pentru Drepturile Omului numărându-se, de asemenea printre partenerii privilegiați ai acestei reuniuni.

Carmen Năstase

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE

În perioada 18-22 aprilie 2016 s-a desfășurat la Tulcea etapa finală a Olimpiadei de științe socio-umane, concurs de excelență la care participă elevi cu aptitudini și preocupări în domeniul științelor-umane. Disciplinele de concurs sunt: educație civică, cultură civică, logică, psihologie, sociologie, economie și filosofie. La disciplina educație civică elevii participă în cadrul echipajelor formate din doi elevi din clasele a III-a sau a IV-a din cadrul aceleiași unități școlare. Ei trebuie să elaboreze o lucrare scrisă și un afiș (desen, colaj, pictură) în legătură cu problematica drepturilor omului. La disciplina cultură civică elevii participă în aceeași formulă, dar din clasele a VII-a sau a VIII-a. La această disciplină cerința este de a elabora un proiect pentru soluționarea unei probleme în școala din care provin, prin identificarea cauzelor, drepturilor încălcate prin nerezol-

varea ei, identificarea unor soluții posibile de rezolvare a problemei și analiza lor comparativă. De asemenea, echipele trebuie să motiveze soluțiile propuse și să realizeze un plan de acțiune care să cuprindă etape, acțiuni, factori implicați.

În urma rezultatelor la disciplina cultură civică, Institutul Român pentru Drepturile Omului a acordat premiile speciale și mențiunile „Drepturile Omului” după cum urmează: premii – Raportaru Alexandra Gabriela, Tudor Alexandru Vicențiu, Apălămăriță Mara, Susciuc Anastasia, Anghel Alexandru și Voin Valentin iar mențiuni – Mărincă Denisa, Costea Larisa, Pataki Noemi Vivien, Sandru Iulia, Popescu Ștefania, Drobot Iulia, Dumitru Andreea Laura și Mihai Amelia Maria.

Adrian Bulgaru

ZIUA PĂMÂNTULUI 2016

La 22 aprilie, ca în fiecare an, se celebrează Ziua Planetei Pământ, cât și Ziua Internațională a Mamei-Pământ.

Această zi, intrată de acum într-o tradiție ce câștigă tot mai mulți adepți și o putere de semnificare crescândă, este ziua când s-a născut mișcarea pentru protejarea mediului înconjurător. Originile mișcării pot fi identificate în SUA într-o perioadă când au avut loc mai multe evenimente deosebite, printre care înăbușirea prin folosirea armelor de foc a revoltei unor studenți împotriva războiului din Cambodgia, „Masacrul din 4 mai”, apariția fibrelor optice, succesul melodiei „Bridge over Troubled Water”, ultimul album al formației Beatles, moartea lui Jimmy Hendrix, un accident nuclear în Carolina de Sud la centrala nucleară din Savannah River din apropierea orașului Aiken (nerecunoscut timp de 18 ani), poluarea foarte mare cu gaze și fum, considerată „semn al prosperității”.

Problematica mediului înconjurător a devenit în acest context tot mai preocupantă. Ziua pământului a fost instituită la propunerea senatorului american Gaylord Nelson în anul 1970, cu scopul de a trezi clasa politică din starea de dezinteres față de mediul înconjurător. Ziua Pământului a fost marcată în primul an de circa 20 milioane de cetățeni americani, în marea lor majoritate tineri și foarte tineri. După două decenii, în anul 1990, peste 200 milioane de oameni din 141 de țări au transformat Ziua Pământului într-o manifestare de amploare la scară mondială, prin alăturarea lor în dorința de a milita pentru un viitor mai bun al planetei noastre.

În mesajul transmis de Secretarul General al ONU cu ocazia sărbătoririi Zilei Pământului 2016 se sublinia: „Devenim tot mai conștienți de pagubele pe care specia noastră le-a produs Pământului – poluarea, secătuirea resurselor, dispariția speciilor de faună și floră, goana după căpătuire cu orice preț, care poate afecta funcțiile planetei. Dar schimbarea este posibilă mai ales acum când s-a pus în mișcare implementarea Agendei 2030 și se caută soluții la prevenirea și gestionarea schimbărilor climatice. Vom reuși să redefinim viitorul nostru pe Pământ, prin eradicarea sărăciei sub toate formele sale și prin restabilirea relației noastre sănătoase cu planeta și cu toate ființele sale”. În anul 2009, Organizația Națiunilor Unite a declarat ziua de 22 aprilie ca sărbătoare oficială a planetei Pământ și expresie comună a dorinței tuturor de a construi o societate stabilă, pentru un viitor mai curat și mai verde.

În România, Ziua Pământului 2016 a prilejuit organizarea unei serii de manifestări cu caracter public implicând deopotrivă prezența activă a reprezentanților autorităților, organizațiilor non guvernamentale, instituțiilor academice și universitare, asociațiilor civice, profesionale, ecologiste, cu caracter de voluntariat.

Institutul Roman pentru Drepturile Omului s-a dovedit în acest context un partener profund motivat și implicat participând la diverse acțiuni, între care cele organizate cu Universitatea Ecologică, Asociația Română pentru un Mediu Sănătos ș.a.

Olivia Florescu

23 APRILIE – ZIUA MONDIALĂ A CĂRȚII ȘI A DREPTULUI DE AUTOR

Ca în fiecare an, la 23 aprilie, în întreaga lume, se sărbătorește Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor, eveniment marcant pe agenda UNESCO, care, la cea de-a 28-a sesiune a Conferinței sale Generale din 1995, prin Rezoluția 3.18, a instituit-o și a fundamentat-o ca un vector

de acțiune culturală și educativă la scară internațională. Dreptul la lectură, pătrunderea în universul cărții, înlăturarea oricăror obstacole în calea informării și studiului, respectul pentru cultură și valorile umanității reprezintă condiții *sine qua non* ale progresului social, ale dezvoltării

multilaterale a personalității umane, înscriindu-se organic în sfera atotcuprinzătoare a drepturilor omului, drepturi legitime, inalienabile și imprescriptibile.

În condițiile în care inegalitățile de tot felul, discriminarea indivizilor și a grupurilor defavorizate datorită îngrădirii accesului la instrucție și cultură constituie încă realități triste ale lumii în care trăim, Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor se oferă ca o oportunitate și ca un eveniment catalizator al acțiunilor concertate, întreprinse în cadrul politicilor culturale derulate la nivel național, regional și internațional menite să deschidă prin lectură, studiu și informare posibilități de emancipare intelectuală și socială. În acest context, se impune intensificarea eforturilor de promovare a cărții, împreună cu toate formele de citire și scriere, în scopul de a lupta împotriva analfabetismului și sărăciei, pentru a construi societăți durabile, pentru a consolida bazele păcii în lume.

În aceeași ordine de idei, drepturile de autor fac și ele obiect de interes, ca drepturi indisociabile de cele de proprietate intelectuală și proprietate în genere, care necesită nu doar consfințirea și promovarea ci și protecția lor. Ziua Mondială a Cărții și Dreptului de Autor este un prilej binevenit pentru organizarea, în aproape toate țările lumii, de acțiuni dedicate cărții, autorilor, editorilor, librarilor, bibliotecarilor și, implicit, cititorilor. Gama acestor acțiuni este extrem de

diversă: lansări de produse editoriale, expoziții de carte, lecturi și dezbateri publice, conferințe, simpozioane, manifestări culturale, prezentări de cărți din patrimoniul național și universal, spectacole multi-media etc. Celebrarea acestui eveniment urmărește implicarea a milioane de oameni, a numeroase organizații de voluntari, instituții de învățământ, grupuri profesionale, organizații nonguvernamentale, entități publice și din mediul privat.

Amploarea și diversitatea acțiunilor puse sub egida Zilei Mondiale a Cărții și a Drepturilor de Autor, de-a lungul ultimilor ani a evidențiat puterea de simbol a acestui eveniment, semnificația sa umanistă, generoasă.

În România, prin Hotărârea de Guvern nr. 293 din 14 aprilie 2005, ziua de 23 aprilie a fost declarată „Ziua Bibliotecarului din România” care se sărbătorește concomitent cu Ziua Mondială a Cărții și a Drepturilor de Autor.

Pentru a celebra, la rândul său, această importantă zi mondială, Institutul Român pentru Drepturile Omului a organizat în ziua de 21 aprilie a.c., în colaborare cu COPYRO – Societate de Gestiune Colectivă a Drepturilor de Autor, o dezbatere privind problematica conexasă a dreptului la carte, a dreptului de autor și drepturilor omului, vizând cu precădere perfecționarea legislației în domeniu.

Teodor Lorent

ZIUA MONDIALĂ A LIBERTĂȚII PRESEI

Ca în fiecare an, la 3 mai, în întreaga lume este celebrată Ziua Mondială a Libertății Presei. Este o zi încărcată de semnificații care consacră unul dintre cele mai importante drepturi fundamentale ale omului constituind, nu mai puțin, o garanție primordială pentru exercitarea altor drepturi conexe de care depind deopotrivă transparența și buna guvernare, afirmarea și consolidarea statului de drept, dezvoltarea durabilă a societății.

Ziua Mondială a Libertății Presei a fost proclamată la Adunarea Generală a ONU, în 1993, ca urmare a unei recomandări adoptate în cadrul celei de a XXVI-a sesiuni a Conferinței Generale

a UNESCO în 1991. ONU a declarat Ziua Mondială a Libertății Presei dând întreaga atenție necesității respectării libertății de exprimare, conform articolului 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului: „Orice om are dreptul la libertatea exprimării opiniilor”; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din afară, precum și libertatea de a căuta, de a primi și a răspândi informații și idei prin orice mijloace și independent de frontierele de stat”.

Tematica generală a acestei celebrări include accesul la informație, cu accent pe libertatea de informare și protejarea libertății presei față de

cenzură, dar și garantarea siguranței jurnaliștilor online și offline.

Pentru prima dată, în acest an, între libertatea presei și dezvoltarea durabilă este subliniată o legătură organică cu atât mai mult cu cât, la sfârșitul anului 2015, au fost adoptate Obiectivele Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă (SDG) pentru 2030, care recunosc necesitatea „de a asigura accesul publicului la informații și de a proteja libertățile fundamentale, în conformitate cu legislațiile naționale și cu acordurile internaționale”.

În acest context, importanța presei libere și independente în informarea cetățenilor din orice colț al Pământului este crucială pentru realizarea SDG, susține directorul general al UNESCO, Irina Bukova, în mesajul său cu prilejul marcării în acest an a Zilei Mondiale a Libertății Presei.

În zilele de 2–4 mai 2016, la Helsinki (Finlanda) s-au desfășurat lucrările Conferinței internaționale „2016 World Press Freedom Day” care a avut înscrise pe agenda sa subiecte de prioritară importanță: promovarea libertății presei, a libertății de informare, sporirea siguranței

jurnaliștilor, libertatea artistică, diversitatea media și promovarea diversității expresiilor culturale, protecția datelor și cenzura online, libertatea informației ca o libertate fundamentală și drepturile omului.

Concomitent, în numeroase țări ale lumii au fost organizate peste o sută de manifestări, dedicate Zilei Mondiale a Libertății Presei, România nefăcând excepție în această privință.

Institutul Român pentru Drepturile Omului a făcut la rândul său dovada interesului acordat acestei aniversări consacrate libertății presei stabilind un dialog fructuos cu asociațiile profesionale ale jurnaliștilor din România în spiritul valorilor tutelare ale democrației, libertății de exprimare și respectării drepturilor fundamentale ale omului. În acest sens poate fi menționată dezbaterea realizată cu Uniunea Ziariștilor Profesioniști, în contextul celorlalte acțiuni dedicate celebrării Zilei Mondiale a Libertății Presei.

Marius Mocanu

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FAMILIEI

Prin rezoluția A/RES/47/237 a Adunării Generale a ONU din 1993, data de 15 mai a fost proclamată Ziua Internațională a Familiei, pentru a reflecta importanța pe care comunitățile din lumea întreagă o acordă familiei. Cu ocazia acestei zile se promovează conștientizarea tuturor problemelor cu care se confruntă familia în societatea modernă fiind și un prilej de aprofundare a cunoștințelor și studiilor cu privire la procesele sociale economice și demografice care afectează familiile pe mapamond. Familia rămâne în centrul vieții societății. Ea asigură bunăstarea membrilor ei, contribuie la educația tineretului și are grijă de persoanele vârstnice. Obiectivele centrale ale Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă se axează pe eradicarea sărăciei, promovarea prosperității economice, dezvoltarea socială și bunăstarea populației, protejarea mediului. Politicile familiale contribuie la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă 1 și 5 din Agenda 2030, care se referă la combaterea

foametei și a sărăciei, asigurarea unei vieți sănătoase și a bunăstării pentru toate vârstele prin asigurarea educației continue și realizarea egalității de gen.

Pentru tema din acest an a Zilei Internaționale a Familiei a fost ales obiectivul 3 din Agenda 2030 și anume „asigurarea unei vieți sănătoase, a unui viitor durabil pentru familie și a bunăstării pentru toate vârstele”.

Sub această deviză, Institutul Român pentru Drepturile Omului a organizat în data de 13 mai 2016, o masă rotundă cu tema „Educația și bunăstarea”, în colaborare cu Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei – Family Forum, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM), Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană și Asociația Română pentru Drepturile Femeii.

Scopul acestei mese rotunde a fost sensibilizarea opiniei publice cu privire la rolul familiei

în societate, promovarea celor mai noi tendințe socio-economice și demografice care afectează nucleul familial, precum și identificarea problemelor cheie cu care se confruntă familia contemporană și posibilele răspunsuri la acestea. Deoarece dintotdeauna educația a contribuit la obiectivele dezvoltării umane, tema principală a dezbaterilor a constituit-o educația în familie și educația continuă pentru drepturile omului.

În deschiderea lucrărilor reuniunii, prof. univ. dr. Irina Zlătescu, directorul Institutului Român pentru Drepturile Omului a subliniat rolul esențial al familiei în societate și a ținut să precizeze că marcarea atât pe plan internațional cât și la nivel național a acestei zile dovedește respectul pe care comunitatea internațională îl acordă familiei și importanței acesteia în viitorul umanității, preocupările pentru apărarea și garantarea drepturilor familiei fiind menționate și recunoscute de asemenea, și în Declarația Universală a Drepturilor Omului. Tot în deschiderea acestei mese rotunde, s-a citit mesajul Secretarului General ONU Ban Ki-moon, în care se precizează printre altele că „...Ziua Internațională a Familiei din acest an se celebrează în contextul unei mari tragedii pe care o trăiesc familiile din întreaga lume. Violența și extremismul sunt la cote maxime iar efectele dezastrului dar și ale unor grave schimbări climatice pun o mare povară asupra sănătății și integrității familiilor aflate în situații de criză. Chiar și în societățile relativ stabile, familiile se mai confruntă încă cu violența, discriminarea sau sărăcia. Familia se află în centrul eforturilor globale de îndeplinire a obiectivelor Agendei 2030. Copiii prosperă atunci când au parte de dragoste, sănătate și educație.”

În continuare s-a discutat despre necesitatea promovării valorilor familiei – egalitatea, împărțirea responsabilităților, combaterea violenței împotriva femeilor, copiilor și persoanelor vârstnice.

Dezbaterile au pus accentul pe importanța pe care o are educația pentru bunăstarea familiei. În lucrările prezentate s-a evidențiat rolul educației în societatea românească pentru pregătirea și formarea tinerei generații. Au participat cu comunicări prof. univ. dr. Monalisa Belu Magdo, Dr. Adrian Bulgaru, prof. univ. dr. Magdalena Jianu, prof. univ. dr. Laurențiu Șoitu, prof. univ. dr. Mihai Milca, masteranzi și doctoranzi în domeniul drepturilor omului.

În cadrul dezbaterilor care au urmat, s-a precizat că politicile familiale la nivel național, care se referă la diferite fațete ale vieții de familie de multe ori deși au potențial nu sunt implementate așa cum ar trebui pentru a reuși să contribuie în mod concret la realizarea multor obiective naționale de dezvoltare durabilă. Rolul familiei în promovarea bunăstării membrilor ei este unic. Familia este cea care se ocupă din timp de educație și sănătate pentru copii și tineri. O serie de politici și programe naționale pot ajuta părinții să asigure o îngrijire și o educație corespunzătoare copiilor lor. De o importanță aparte sunt și programele de sprijinire a resurselor financiare ale familiei, care pot influența pozitiv sănătatea și bunăstarea în special a grupurilor sociale vulnerabile. La fel de important rămâne echilibrul dintre viața profesională și viața de familie, care trebuie asigurat prin măsuri concrete – program de lucru flexibil, în special când este vorba de familiile cu noi-născuți.

Un segment important al discuțiilor l-a constituit educația continuă pentru persoanele vârstnice. Acestea nu trebuie descurajate să își însușească noi cunoștințe, să concretizeze pasiuni, dragostea pentru o meserie demult uitată sau abandonată pe parcursul vieții prin intermediul învățării și obținerii unor noi calificări la orice vârstă.

În cadrul dezbaterilor s-a subliniat și faptul că o adevărată dezvoltare economică și socială nu se poate obține fără existența unui cadru juridic și a unor standarde sociale echitabile care să sprijine drepturile femeilor și ale copiilor. Una dintre gravele probleme ale societății contemporane atât la nivel internațional cât și național este violența în familie. Educația rămâne una dintre cele mai puternice arme pentru combaterea acestui fenomen îngrijorător. În acest context a fost menționată HG 1156/2012 prin care s-a aprobat strategia națională 2013-2017 pentru combaterea violenței, iar în ceea ce privește eforturile de combatere a violenței la nivel internațional a fost menționat și prezentat ghidul UNICEF pentru prevenirea și combaterea violenței în școli. Apariția ghidului se datorează experienței de documentare și cercetare privind fenomenul violenței în rândul tineretului și a fost elaborat pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice care sunt interesate să promoveze în școlile lor o cultură a non-violenței, bazată pe o strategie de prevenire a surselor și cauzelor manifestării violenței în școli.

În continuare, pornind de la statistici naționale și de la studiile și rapoartele reprezentanței UNICEF în România, s-a subliniat că în concordanță cu Strategia Europa 2020, România și-a propus să reducă până la 11,3% rata părăsirii timpurii a școlii la nivelul grupei de vârstă 18 -24 de ani și să crească rata absolvirii învățământului superior. Deși au existat unele măsuri de reformă pentru îmbunătățirea accesului la educație și a calității acesteia, sunt necesare mai multe resurse și intervenții având în vedere complexitatea cu care se confruntă categoriile de risc (tinerii care nu reușesc să absolve examenul de bacalaureat sau cei care pur și simplu renunță la școală). Potrivit cercetărilor UNICEF, aproximativ două treimi din cheltuielile publice pentru educație din România se îndreaptă spre cele mai înstărite două cincimi

ale societății (65,8%), comparativ cu doar 9,9% cât îi revine cincimii celei mai sărace.

Participanții la dezbateri – reprezentanți ai unor organisme guvernamentale și neguvernamentale cu atribuții și preocupări în domeniul protecției drepturilor familiei, femeilor și copiilor, cadre universitare, cercetători, magistrați și experți cărora li s-au alăturat doctoranzi și masteranzi în domeniu au relevat necesitatea asigurării accesului la educație a tinerilor și au venit cu noi idei și propuneri pentru îmbunătățirea politicilor și serviciilor care vin în sprijinul familiei, astfel încât acestea să poată contribui la educarea și formarea tinerei generații în pas cu cele mai noi evoluții ale tehnologiei dar și în spiritul respectului pentru drepturile omului și pentru tot ceea ce înseamnă valoare umană.

Daniela Albu

PROTECȚIA MEDIULUI PRIN DREPTUL PENAL

În perioada 18-20 mai 2016, Asociația Internațională de Drept Penal (AIDP) în colaborare cu Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române și Universitatea Ecologică București (UEB) au organizat, la București ,Conferința mondială – „Protecția mediului prin dreptul penal”. Manifestarea a urmărit să evalueze virtuțile și să releve adaptabilitatea și limitele răspunsului penal la prejudiciile aduse mediului, posibilitățile de armonizare și perfecționare a reglementărilor juridice existente și perspectivele dezvoltării unui drept penal global al mediului, după cum afirma în cuvântul de deschidere prof. univ. Dr. Mircea Duțu, directorul ICJ și președintele UEB. La deschidere au mai luat cuvântul prof. univ. dr. J. Vervaele, președintele AIDP, dr. Augustin Lazar, Procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și prof. univ. dr. acad. Cristian Hera, vicepreședinte al Academiei Române.

La eveniment au participat cadre didactice, cercetători , practicieni ai dreptului din întreaga lume dintre care amintim, prof. univ. dr. Gert Vermeulen, Universitatea din Ghent, prof univ. dr. Lorena Bachmaier, Complutense University, prof. univ. dr. Michele Papa, Universitatea din Florența prof. univ. dr. Sofia Popescu, prof.univ.

dr. Dumitra Popescu, prof univ. dr. Bogdan Ciucă, prof. univ. dr. Ovidiu Predescu, prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, director IRDO, prof. univ. dr. Gheorghe Popa ș.a.

Printre temele prezentate pe parcursul conferinței amintim: Starea mediului și provocările sistemului juridic în vederea asigurării protecției sale; Limitele și provocările sistemului penal în privința infracțiunilor de mediu; Norme și standarde internaționale de mediu: conformare și constrângere; Dreptul penal al mediului în perioada de tranziție; Infracțiunile de mediu în Uniunea Europeană; Strategii inteligente de constrângere pentru a combate infracțiunile de mediu; Mineritul legal și ilegal și consecințele sale (penale) asupra mediului.

Manifestarea din acest an a reprezentat cea de a doua conferință mondială organizată în România de Asociația Internațională de Drept Penal, prima fiind organizată în 1929. AIDP, al cărei membru fondator a fost prof. univ. dr. Vespasian Pella (1897–1952), a fost creată în 1924 cu sediul la Paris. Ea a fost și rămâne una dintre asociațiile științifice internaționale de prestigiu, deosebit de active, în domeniul dreptului și în care prezența românească a fost una remarcabilă.

Carmen Năstase

EFICIENȚA NORMELOR JURIDICE

În perioada, 26–28 mai 2016, s-a desfășurat la Cluj-Napoca, a V-a ediție a Conferinței internaționale „Eficiența normelor juridice” organizată de Facultatea de Drept a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, în colaborare cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și în cooperare cu Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Institutul de Științe Administrative al Republicii Moldova, Asociația Română de Științe Penale, Colegiul Medicilor Cluj și alți parteneri.

Tema aleasă pentru această ediție a fost „Știința dreptului – în avangardă sau ariergardă fenomenelor social, politic și economic?”. Evenimentul a urmărit să analizeze în ce măsură dezvoltarea valorilor și relațiilor sociale, științele politice și economice sunt reglementate de normele juridice și modul în care legislația ține pasul cu noile evoluții sociale în zonele tradiționale de drept, după cum afirma în cuvântul de deschidere conf. univ. dr. Mihaela Fodor.

De asemenea, în deschiderea lucrărilor conferinței a fost prezentat cuvânt de salut din partea Secretarului general al Institutului European de Drept:

„Este o plăcere pentru mine să mă adresez dumneavoastră cu ocazia acestei Conferințe, la care mulți membri ai Institutului European de Drept, împreună cu numeroși alți experți marcanti în drept, români și străini, se reunesc pentru a evalua în ce măsură dezvoltarea valorilor și relațiilor sociale este acoperită de reglementările juridice. Este foarte încurajator să constat că vă întruniți încă o dată în dorința de a contribui prin discuțiile pe care le veți purta la îmbunătățirea dreptului în Europa.

Continutul nostru se confruntă în prezent cu importante provocări și multe dintre acestea trebuie abordate din perspectivă juridică. Este extrem de important ca vocea comunității juriștilor din Europa să se facă auzită, iar această Conferință internațională cu siguranță își va aduce contribuția la aceasta. Vă doresc să purtați discuții fructuoase în cadrul acestui eveniment!

Doresc să mulțumesc Institutului Român pentru Drepturile Omului, directorului acestuia, d-na profesor Zlătescu, precum și tuturor organizatorilor evenimentului, dintre care mulți sunt membri ai Institutului European de Drept, pentru eforturile depuse astfel ca această Conferință să devină o realitate. După cum mulți dintre

dumneavoastră cunoașteți, conferința aceasta coincide cu aniversarea a 5 ani de la înființarea Institutului European de Drept. Permiteți-mi să vă mulțumesc tuturor pentru sprijinul acordat acestei instituții, care într-un timp foarte scurt a devenit un factor cheie în cadrul mediului juridic european.”

Lucrările conferinței s-au desfășurat în două secțiuni, respectiv drept privat și drept public. Studiile prezentate au tratat teme precum predictibilitatea normelor juridice, instituția Avocatului Poporului, aspecte privind administrarea justiției ca serviciu public, dreptul internațional comparat în jurisprudența CEDO, implementarea legislației europene privind egalitatea de gen, metoda comparativă în deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, imigranții și dreptul acestora la sănătate, accesul liber la sistemul public de sănătate al persoanelor care au nevoie de protecție internațională etc.

În cadrul reuniunii s-au remarcat o serie de rapoarte, studii și cercetări elaborate de: conf. univ. dr. Mihaela Fodor, prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, prof. univ. dr. Mircea Criste, prof. univ. dr. Alexandru Cordoș, prof. univ. dr. Gheorghe Iancu, prof. univ. dr. Ludo Veny, Marius Mocanu, dr. Adrian Bulgaru, Petru Zlătescu, Ioan Zonga, Alexandra Bucur, Grațian Urechiatu-Burian, Alexandru Chiriță, Anca Iancu ș.a.

De asemenea, în cadrul conferinței au fost organizate un workshop, privind „Dreptul sănătății”, precum și o masă rotundă privind „Performanță și/sau proprietate intelectuală” în care au fost abordate teme precum: drepturile patrimoniale ale autorilor și artiștilor, regimurile juridice ale creației intelectuale și publicitatea.

Cu prilejul acestui eveniment a fost lansat și volumul „Educație și Drept – Interferențe” editor conf. univ. dr. Mihaela Fodor, publicat la Editura Pro Universitaria. Lucrarea, după cum sublinia prof. univ. dr. Mircea Criste în prezentarea sa, își propune o evaluare a modului în care normele juridice reușesc să dea un răspuns unor probleme pe care accesul la învățământ le poate ridica, în special la nivel european și național. În cadrul volumului sunt prezentate și analizate probleme concrete cu care societatea internațională, europeană și națională se confruntă și sunt oferite soluții.

Mihaela Scarlat

FORUMUL DREPTURILOR FUNDAMENTALE ALE OMULUI 2016

În perioada 20–23 iunie 2016, s-a desfășurat la Viena Forumul Drepturilor Fundamentale 2016 cu tema „Drepturile fundamentale ale omului, respect, realitate: valorile europene în lumea de azi”, organizat de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene.

În cadrul reuniunii, în sesiunile plenare care au avut loc s-au dezbătut probleme legate de protecția și promovarea drepturilor omului, realizările Uniunii Europene în cei peste 60 de ani în domeniul păcii, stabilității și prosperității. O societate nu poate să prospere dacă poporul nu este capabil să își exercite drepturile în demnitate și fără discriminare. În discuțiile care au avut loc s-a subliniat că Europa poate deveni un model de respectare a drepturilor omului, acesta fiind și unul dintre scopurile pe termen lung pe care organizatorii și participanții la eveniment și l-au propus.

Forumul s-a axat pe trei mari teme: incluziunea socială, protecția refugiaților și era digitală. Acestea sunt interconectate și au ca punct de plecare Cartea UE a Drepturilor fundamentale. Pentru a construi o societate inclusivă trebuie să ne ocupăm îndeaproape de cei care lucrează în domeniul protecției refugiaților și migranților. De asemenea, politicile în domeniul informației și tehnologiei pot avea un impact major asupra celor privind migrația și incluziunea socială și vice versa. Deci toate inițiativele politice comunitare au încercat în ultima vreme să abordeze lipsa incluziunii, să combată inegalitatea și să îmbunătățească gradul de participare în comunitate acceptând diversitatea. Lipsa de coeziune într-o societate este cel mai bine ilustrată de nereceptarea socială a persoanelor, în special a celor care fac parte din grupuri vulnerabile. Este totuși îmbucurător faptul că indicatorii economici arată că Europa a continuat totuși să prospere din punct de vedere social și economic, iar în cadrul Forumului s-a discutat și acest lucru ilustrându-se prin modele de responsabilitate socială în antreprenoriatul corporatist și privind managementul diversității.

Un rol extrem de important revine profesorilor, educatorilor și profesioniștilor din mass media pentru promovarea unei culturi a drepturilor

fundamentale și a respectului între tineri prin combaterea prejudecăților și stereotipurilor.

S-a mai discutat despre măsurarea și cuantificarea discriminării și despre rolul politicilor de incluziune mai ales în prevenirea cazurilor îngrijorătoare de radicalizare rapidă și violentă.

Alte teme majore care s-au dezbătut în cadrul forumului 2016 au fost: protecția refugiaților, incluziunea și lupta împotriva inegalității și provocările la adresa drepturilor omului pe care le reprezintă era digitală.

Forumul 2016 al drepturilor fundamentale s-a desfășurat într-un moment în care Europa se află în fața unei provocări unde trebuie găsite soluții în problema crizei refugiaților, discriminării și excluderii, precum și în ceea ce privește intruziunea masivă în viața privată și ale oamenilor obișnuiți din Europa.

Așa cum afirma directorul FRA Michael O'Flaherty „UE și statele sale membre trebuie să aibă o atitudine fermă în ceea ce privește apărarea drepturilor legale ale tuturor persoanelor, indiferent dacă acestea locuiesc în UE de generații întregi sau abia au sosit pe țărmlurile Europei”.

În discuțiile care au avut loc au fost evidențiate dificultățile și realizările obținute în întreaga Europă într-o mare varietate de aspecte legate de drepturile fundamentale.

Forumul a reunit experți, cercetători, factorii de decizie politică și practicieni din toate domeniile. S-au purtat discuții interactive și s-a ținut cont de punctul de vedere al tuturor participanților. În acest sens au avut loc dezbateri pe grupuri sub titlul "conectează-te, reflectează și acționează", precum și seminarii și discuții între grupuri cu opinii opuse. S-a organizat o "piață a ideilor" unde diferitele organizații și-au expus rezultatele muncii.

În cadrul grupului de lucru cu tema „Protecția refugiaților”, s-a evidențiat faptul că în anul 2015, peste un milion de persoane au emigrat în statele membre UE, datorită persecuțiilor, conflictelor armate, violenței, sau încălcării drepturilor omului. Acest număr fiind mult mai mare decât în anii precedenți. FRA va examina eficacitatea măsurilor luate sau propuse de UE și de statele membre pentru a gestiona această situație în

special din punct de vedere al respectării drepturilor omului, protecției copiilor și a familiilor acestora, privind modul de integrare și incluziune, măsurile de securitate și protecție pentru a preveni violența și abuzul și a minimaliza posibilitatea traficului de copii.

Dezbaterile s-au bazat pe principiile conform cărora o abordare sistematică, multidisciplinară și orientată pe viitor este vitală pentru respectarea și exercitarea drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană. Forumul a încurajat toți participanții să consolideze protecția și promovarea drepturilor fundamentale pe teritoriul Uniunii Europene.

Conferința a reunit oficiali guvernamentali, societatea civilă, organizații regionale și internaționale. S-a subliniat faptul că instituțiile Uniunii Europene și statele membre prin intermediul valoroasei contribuții a societății civile și a organizațiilor naționale în promovarea și respectarea drepturilor omului, se pot îndeplini pe viitor cu succes obiectivele stabilite în cadrul Forumului.

Din partea Institutului pentru Drepturile Omului din România a participat cercetător Olivia Florescu.

A fost prezentat Raportul privind drepturile fundamentale 2016, care rezumă și analizează evoluțiile majore ale drepturilor fundamentale în UE pe parcursul anului 2015, cu propuneri de măsuri în următoarele domenii: egalitate și nediscriminare; rasism, xenofobie și formele de intoleranță asociate acestora; integrarea romilor; societatea informațională, protecția vieții private și a datelor; drepturile copilului; precum și accesul la justiție, inclusiv drepturile victimelor infracțiunilor. FRA oferă consultanță pe bază de dovezi

pentru factorii de decizie de la nivel național și european, contribuind astfel la un grad mai mare de informare și specificitate a dezbaterilor și politicilor în materie de drepturi fundamentale.

O altă temă care a fost dezbătută în cadrul Forumului drepturilor fundamentale a fost rasismul, xenophobia, intoleranța și crimele motivate de ură care constituie încălcări îngrijorătoare ale drepturilor omului. În 2015 aceste delikte au luat o mare amploare în multe state membre ale Uniunii Europene, fiind alimentate în mare parte de sosirea masivă a emigranților și a azilanților precum și de amplificarea numărului de atentate teroriste.

Forumul a oferit prilejul unui dialog strategic și al schimbului de experiență, cunoștințe novatoare și bune practici. A creat oportunități pentru conturarea unor noi parteneriate între factorii de decizie, practicieni și experți și a sprijinit consolidarea cunoștințelor în domeniul drepturilor fundamentale. Agenția pentru Drepturi Fundamentale va sprijini implementarea concluziilor și recomandărilor Forumului.

Așa cum a subliniat Michael O'Flaherty, președintele Forumului Drepturilor Fundamentale și Director al Agenției Europene pentru Drepturi Fundamentale, acest Forum a fost conceput mai degrabă ca un proces decât ca un eveniment singular și tocmai de aceea va rămâne în mediul virtual o adevărată platformă de dezbateră și de identificare a unor măsuri concrete pentru abordarea celor mai stringente probleme cu care se confruntă respectarea drepturilor fundamentale la ora actuală.

Olivia Florescu

MIGRAȚIA: NOI PROVOCĂRI PENTRU EUROPA, SUVERANITATEA STATALĂ ȘI STATUL DE DREPT SOCIAL

Valul migraționist cu care se confruntă în prezent comunitatea internațională și cea europeană, unul dintre cele mai mari din istoria contemporană, a scos în evidență probleme de natură juridică, sociologică și economică pe care societatea internațională în general, Uniunea Europeană și statele membre în special, trebuie să le remedieze pentru a putea face față unei astfel de crize. În această direcție a fost aleasă și tema

generală „Migrația: noi provocări pentru Europa, suveranitatea statală și statul de drept social” al celui de al 11-lea Congres al Societas Iuris Publici Europaei (SIPE). Evenimentul a fost organizat, la București, în parteneriat cu Facultatea de Drept a Universității din București și în cooperare cu Institutul de Cercetare al Universității din București și CEREFREA – Villa Nöel.

SIPE, asociație academică de drept public european, fondată în 2003, își propune, crearea unui spațiu de discuție cu privire la analiza și clarificarea unor aspecte de drept public în Europa, inclusiv impactul acestuia asupra sistemului juridic în ansamblul său.

Principalele teme abordate în cadrul lucrărilor conferinței au privit: regimul juridic al frontierelor interne din perspectiva migrației; cadrul juridic al migrației și frontierele externe în dreptul UE; dreptul la azil și presiunea migrației; dreptul UE și întoarcerea imigranților clandestini; protecția migranților în cadrul Comitetului social european; integrarea migranților din perspectiva Organizației Internaționale a Muncii; migrația-procedura judiciară în viitor; gestiunea migrației

de către statele de tranzit și traficul de ființe umane, etc.

Dintre invitați au participat a prof. univ. dr. Simina Tănăsescu, membru SIPE, lect. univ. dr. Catrinel Brumar, prof. univ. dr. Daniel Thym, prof. univ. dr. Philippe Fargues, ș.a. Totodată, am remarcat contribuția activă la lucrări a cercet. șt. Alexandra Bucur, prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, cercet. șt. Ioan Zonga, dovedind o preocupare deosebită asupra temei migrației

Organizatorii evenimentului au urmărit crearea unui forum de discuții în cadrul căruia reprezentanți ai mediului academic, cercetători, practicieni și experți în domeniu să analizeze multiple aspecte referitoare la migrație și refugiați.

Marius Mocanu

DIN ACTIVITATEA AGENȚIEI EUROPENE PENTRU DREPTURI FUNDAMENTALE (FRA), APRILIE-IUNIE 2016

În cadrul unei conferințe pe tema oportunităților de angajare pentru tinerii de etnie romă, organizată de către Parlamentul European în data de 5 aprilie 2016, reprezentanți ai FRA au prezentat concluziile rezultate din sondajul intitulat „Sărăcia și ofertele de angajare: situația romilor în 11 state ale UE”. Conferința s-a axat în general pe necesitatea urgentă de a înlătura barierele structurale și birocratice din UE pentru a crea oportunități de muncă și posibilitatea pentru tinerii de etnie romă de a accesa piața muncii pe teritoriul Uniunii Europene.

În perioada 5-6 aprilie 2016, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a participat la Conferința Consiliului Europei pentru lansarea noii strategii privind drepturile copilului pentru perioada 2016-2021.

Colegiul European de Poliție (CEPOL) a organizat pe 5 aprilie un seminar online în cadrul căruia reprezentanți ai FRA au prezentat concluziile recentului raport al Agenției intitulat „O abordare profesionistă a problemelor cu care se confruntă comunitatea LGBT în privința respectării egalității”. În acest raport se arată lipsa de conștientizare în rândul ofițerilor de poliție cu privire la vulnerabilitatea comunităților de

lesbiene, homosexuali, bisexuali și transsexuali și posibilitatea ca aceste comunități să devină victimele unor delictе motivate de ură. O parte dintre oficialitățile și ofițerii de poliție intervievați nu au recunoscut scara reală la care se produc aceste incidente, iar mulți dintre ei au subestimat gravitatea acestora. Au fost invocate drept motivație pentru această atitudine lipsa de pregătire prin cursuri speciale de formare, nepăsarea autorităților sau resursele limitate.

Reprezentanți ai FRA au participat la Forumul Comisiei Europene pe probleme de migrație organizat la Bruxelles în perioada 6-7 aprilie. Forumul a reunit 120 de organizații ale societății civile din UE oferindu-le prilejul de a discuta cu reprezentanți ai instituțiilor europene, cu autorități regionale și naționale despre necesitatea unei abordări pe termen lung a problemei migrației și integrării. Principalele teme abordate au fost munca migranților cu pregătire medie și a celor necalificați, munca la negru, exploatarea precum și integrarea migranților și a refugiaților.

La invitația Biroului Internațional pentru Migrație din Elveția, reprezentanți ai FRA au participat la Berna în data de 6 aprilie la o masă

rotundă internațională cu tema exploatarea muncitorilor migranți și traficul cu ființe umane.

În perioada 7-8 aprilie 2016, reprezentanți ai FRA au prezentat la Bruxelles raportul recent al Agenției cu tema „Accesul la remedii privind protecția datelor în statele membre UE” în cadrul Conferinței Anuale a Academiei de Drept European privind legislația europeană a protecției datelor.

La seminarul internațional cu tema „Drepturile victimelor” organizat la Porto, Portugalia pe 7 aprilie 2016, reprezentanți ai FRA au ținut un discurs la deschiderea lucrărilor. Seminarul s-a axat pe practici novatoare legate de drepturile victimelor și sprijinul acordat acestora. Evenimentul a fost finanțat din fonduri europene și a fost organizat de INFOVICT, un consorțiu european al organizațiilor de sprijinire a victimelor. Cu această ocazie a fost prezentată cercetarea FRA în domeniu și s-au evidențiat practicile novatoare identificate prin intermediul acestei cercetări.

Pe aceeași temă, în perioada 7–8 aprilie agențiile de afaceri interne și justiție europeană au participat la un seminar care a avut loc la sediul FRA.

În perioada 8–9 aprilie 2016 reprezentanți ai FRA au fost invitați de Asociația Traducătorilor și Interpreților Europeni din domeniul juridic să participe la adunarea generală a asociației, care a avut loc la Strasburg. S-au discutat drepturile suspectilor și ale acuzaților în procedurile penale.

Societatea civilă și reprezentanți ai FRA au analizat modalități de cooperare în privința indicatorilor de drepturile omului pentru monitorizarea integrării populației de etnie romă. Întâlnirea a avut loc la sediul FRA în data de 11 aprilie 2016.

Drepturile copilului și situația copiilor refugiați s-au discutat în cadrul unei conferințe internaționale și a unor evenimente conexe pe tema „Situația copiilor refugiați în Suedia și Europa”, care s-a desfășurat în perioada 11–13 aprilie 2016 în Orebro, Suedia.

Biroul pentru publicații al UE a organizat la Luxemburg în perioada 13–14 aprilie un seminar internațional cu tema „Instrumente de vizualizare a datelor în instituțiile europene”. Reprezentanți ai FRA au fost invitați să participe la acest seminar pentru a comunica cercetările FRA în acest domeniu. Scopul seminarului a fost realizarea

unui viitor catalog al instrumentelor de vizualizare a datelor re folosibile pentru organismele UE.

În perioada 13-14 aprilie, Banca Mondială, Ministerul capacităților umane din Ungaria și FRA au organizat împreună un seminar pentru a măsura creșterea incluziunii în Europa centrală și de est. Evenimentul a avut loc la Budapesta și a reunit statisticieni, reprezentanți ai comunității rome și practicieni din Bulgaria, Cehia, Ungaria, România și Slovacia pentru a discuta modalități de îmbunătățire și monitorizare la nivel local a incluziunii sociale și economice a comunităților marginalizate și dezavantajate, cu accent pe comunitatea romilor. Seminarul și-a propus și o îmbunătățire a programelor țintă pentru investițiile sociale finanțate din fonduri europene în Europa Centrală și de Est pentru perioada 2014–2020.

În data de 18 aprilie 2014, reprezentanți ai FRA au participat la Trier, Germania la un seminar pe tema „Legislația europeană și legislația prevăzută în Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități”. Seminarul a fost organizat de către Academia de Drept European.

O echipă a FRA a participat pe 19 aprilie 2016, la un eveniment organizat la Bruxelles, care a reunit parlamentari europeni și reprezentanți ai Comisiilor europene și ai Consiliului Europei într-o dezbatere privind discriminarea persoanelor vârstnice din UE în domeniul asigurărilor. Organizații naționale ale vârstnicilor și persoanelor cu dizabilități precum și directorii unor companii de asigurări au luat parte la dezbateri.

În data de 19 aprilie, reprezentanți ai FRA au participat la Geneva, la o dezbatere privind Articolul 19 al Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CRPD). Tema discuțiilor s-a axat pe dreptul la o viață independentă și la incluziune socială în cadrul comunității. Cu acest prilej, din partea FRA au fost prezentate proiecte și indicatori pentru monitorizarea independenței persoanelor cu dizabilități.

În perioada 20–21 aprilie, la Institutul Ludwig Boltzmann, Trier, Germania, reprezentanți ai FRA au fost moderatori și au susținut prezentări în cadrul unui eveniment dedicat judecătorilor. Evenimentul a fost organizat de Institut în cooperare cu Academia de Drept European. S-a discutat despre drepturile omului pentru persoanele aflate în detenție pe teritoriul UE și despre legislații alternative.

Biroul Înaltului Comisariat pentru Drepturile Omului a organizat la Geneva, în data de 21 aprilie 2016, o masă rotundă internațională la care a fost invitată și Agenția pentru Drepturi Fundamentale. Dezbaterile s-au axat pe promovarea toleranței și combaterea xenofobiei împotriva migranților.

Parlamentul European explorează modalități de prevenire a disparițiilor copiilor migranți. Pe această temă a organizat în data de 21 aprilie, la Bruxelles, un schimb de opinii cu Comitetul Parlamentului European pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne, la care au participat și membrii ai FRA. S-a subliniat ideea că acești copii care dispar din centrele de primire și nu sunt însoțiți sunt supuși riscului traficului de persoane.

În perioada 28–29 aprilie, FRA împreună cu președinția olandeză a Consiliului European, a găzduit la Amsterdam cea de a patra întâlnire a Grupului de lucru pentru îmbunătățirea raportării privind delictele și crimele motivate de ură.

Directorul FRA, Michael O’Flaherty a întreprins o vizită de lucru în Grecia în perioada 3-5 mai, 2016 pentru consultații privind situația refugiaților și activitatea FRA în domeniu, inclusiv detașarea unor experți FRA în Grecia.

În data de 9 mai, reprezentanți ai FRA au participat la Atena la un seminar cu prilejul aniversării a cinci ani de la înființarea Serviciului elen de azil.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale continuă să fie un membru activ al Forumului Consultativ Frontex privind drepturile fundamentale. FRA deține și președinția grupului de lucru privind returnările. Forumul a avut loc la Bruxelles în perioada 11–12 mai, 2016. S-au discutat noile reglementări propuse pentru Frontex și cooperarea cu țări terțe, pe mări precum și operațiunile de returnare și reprimire. FRA a informat Forumul cu privire la detașarea unui grup regional operativ de experți în Grecia.

Pe 11 mai la Lisabona, reprezentanți ai FRA au prezentat manualul recent privind dreptul european care se concentrează pe drepturile copilului, cu prilejul unei conferințe organizate de către Facultatea de Drept și Universitatea din Lisabona.

Directorul FRA, Michael O’Flaherty a luat cuvântul în cadrul unei audieri a Comitetului Economic și Social European din 17 mai 2016, pentru a prezenta contribuția Agenției pentru Drepturi Fundamentale la promovarea, protecția

și monitorizarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în UE.

O echipă a FRA a prezentat lucrările agenției privind topografia grupurilor greu accesibile dintr-o perspectivă comparativă între țări. Prezentarea a avut loc în cadrul sesiunii de lucru a Comisiei Economice pentru Europa a Națiunilor Unite reunită la Geneva în perioada 18-20 mai și având ca tematică statistica migrației.

În data de 18 mai, o echipă a FRA a participat la o întrunire conexă la Paris prilejuită de întrunirea internațională ministerială privind sectorul educației și reacția la violență bazată pe orientarea sexuală și identitatea de gen. Evenimentul a fost organizat de Consiliul European împreună cu UNESCO. Tema dominantă a dezbaterilor a fost violența în școli.

În perioada 19–20 mai, reprezentanți ai FRA au participat la un seminar găzduit la Bruxelles de către Comisia Europeană în parteneriat cu Rețeaua Juridică Europeană. Tema seminarului a fost de-radicalizarea, combaterea terorismului și drepturile fundamentale.

În perioada 19–20 mai 2016 au avut loc întâlnirea Comitetului Director și a Comitetului Executiv al FRA. Cu acest prilej s-au aprobat Raportul final al FRA pe 2016 și planul anual de activitate al Agenției. De asemenea s-a discutat contribuția și activitatea FRA în domeniul migrației și în problema refugiaților.

La Bruxelles a avut loc în perioada 24–25 mai întâlnirea Rețelei Agențiilor Europene, organizată de noua președinție a Biroului UE pentru Proprietatea Intelectuală. Au participat și reprezentanți ai FRA, care au prezentat activitatea Agenției.

Directorul Agenției pentru Drepturi Fundamentale a inițiat o dezbatere tematică privind statul de drept în cadrul întrunirii pe această temă a Consiliului Afacerilor Generale al UE, care a avut loc la Bruxelles, pe 24 mai.

Cu prilejul celei de a 25-a sesiuni a Comisiei pentru Justiția Penală și Prevenirea Criminalității, care a avut loc la Viena în data de 24 mai, reprezentanții FRA au participat la un eveniment conex cu tema garanții procedurale pentru copii în cadrul procedurilor penale.

Concluziile recentului *Raport FRA 2016 privind Drepturile Fundamentale* au fost prezentate la Bruxelles, pe 25 mai grupului de lucru pentru drepturi fundamentale, drepturile cetățenilor și

dreptul la libera circulație al Consiliului Europei. Grupul de lucru al Consiliului lucrează la redactarea concluziilor privind implementarea Cartei. În acest context a invitat Comisia Europeană și reprezentanți ai FRA să prezinte rezultatele celor mai noi cercetări și concluzii privind drepturile fundamentale.

În data de 26 mai Directorul Agenției pentru Drepturi Fundamentale a luat cuvântul în deschiderea Conferinței Internaționale cu tema „Drepturile omului – o abordare a activității Avocatului Poporului din perspectiva secolului 21”. Conferința s-a desfășurat la Belfast și a fost organizată de Comisia pentru Drepturile Omului din Irlanda de Nord. Dezbaterile s-au concentrat pe elaborarea de manuale pentru personalul specializat și instrumente de formare online. Scopul principal este accesul mai ușor și mai organizat la servicii de specialitate pentru cei care depun plângeri. Acesta se poate realiza în primul rând prin punerea la dispoziția publicului a informațiilor și cunoștințelor regionale și naționale în mod eficient și rapid.

La Conferința de primăvară a Autorităților din domeniul protecției datelor, care a avut loc la Budapesta, în data de 26 mai, reprezentanți ai FRA au prezentat concluziile raportului de sondaj intitulat „Serviciile naționale de informații și de supraveghere în UE: garanții privind drepturile fundamentale și căile de atac”. Raportul analizează reglementările legale care guvernează serviciile de informații și practicile acestora de supraveghere în statele membre ale Uniunii Europene. Prezentarea FRA a fost un catalizator și a alimentat dezbaterile privind respectarea protecției datelor de către organismele naționale de securitate.

Michael O’Flaherty, Directorul Agenției pentru Drepturi Fundamentale a vizitat în data de 27 mai, Eurofound, Fundația Europeană pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și viață din Dublin. S-au discutat posibile căi de cooperare între cele două agenții pentru viitor.

Pe 30 mai a fost publicat Raportul FRA 2016 privind realizări și provocări în domeniul drepturilor fundamentale. Raportul a fost prezentat la Bruxelles Comitetului Parlamentului European pentru Libertăți Civile, Justiție și Afaceri Interne.

Directorul FRA, s-a întâlnit pe 31 mai, la Viena cu Sub-Secretarul General ONU, Dl. Yury Fedotov, cu Directorul Executiv al Biroului ONU

pentru Droguri și Criminalitate și cu Directorul General al Biroului ONU de la Viena. Subiectele principale de discuție au fost migrația și traficul de persoane.

Raportul Rețelei Sociale Europene privind serviciile puse la dispoziția copiilor a fost lansat la Parlamentul European, în data de 31 mai, 2016. Cu acest prilej au fost prezentate și concluziile cele mai importante ale rapoartelor Agenției Europene pentru Drepturi Fundamentale.

Cu prilejul Conferinței la nivel înalt privind drepturile globale ale copilului, care a avut loc la Viena, în perioada 1–2 iunie, Directorul FRA a luat cuvântul în deschidere. Tematica principală a conferinței a fost combaterea pedepselor corporale aplicate copiilor.

Grupul de Experți privind tranziția de la îngrijirea instituțională la cea bazată pe comunitate și Comisia Europeană au găzduit pe 1 iunie, la Bruxelles, o întrunire pe tema dezinstituționalizării, la care au luat parte și reprezentanți ai FRA, care au prezentat rezultatele cercetărilor Agenției pe această temă.

În perioada 2-3 iunie, Directorul FRA, Michael O’Flaherty, s-a întâlnit la Geneva cu reprezentanții unor agenții ONU și ai unor organizații internaționale, pentru a explora sinergiile dintre aceste organizații și viitoare modalități de cooperare. Cu acest prilej Directorul FRA a avut convorbiri cu Înalțul Comisar ONU pentru Drepturile Omului, Dl. Yeid Ra’ad al Hussein și cu Înalțul Comisar al ONU pentru refugiați, Dl. Filippo Grandi, cu Coordonatorul Special al UNICEF pentru refugiați, D-na Marie-Pierre Poirier și cu Secretarul General al Uniunii Inter Parlamentare, Dl. Martin Chungong. De asemenea, directorul FRA s-a întâlnit cu reprezentanți ai societății civile și cu reprezentanți ai organismului global de coordonare a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului.

În perioada 7–8 iunie 2016, reprezentanți ai FRA vor participa la a treia întrunire a Platformei operaționale privind egalitatea romilor, o inițiativă comună a Consiliului Europei, Equinet, Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (din care face parte și Institutul Român pentru Drepturile Omului) și a Agenției Europene pentru Drepturi Fundamentale.

Directorul FRA, a vizitat Bratislava în data de 7 iunie 2016 pentru a explora viitoare modalități de cooperare cu guvernul slovac în vederea noii președinții a Consiliului Europei, pe care Slovacia urmează să o dețină.

Reprezentanții ai Agenției Europene pentru Drepturi Fundamentale au prezentat activitatea FRA în domeniul realizării unei justiții prietenoase pentru copii, cu prilejul conferinței internaționale din 7 iunie, Turku, Finlanda. Aceștia au vorbit despre prezența și participarea copiilor în procese și felul în care aceștia sunt tratați în cadrul procedurilor judiciare.

Agencia Europeană pentru Drepturi Fundamentale a contribuit la cursurile de formare organizate de către Colegiul European de Poliție (CEPOL), de Academia de Poliție din Slovenia și de către Ministerul austriac de interne, în data de 8 iunie, 2016. Cursurile care s-au adresat ofițerilor de poliție au avut ca temă delictele și crimele motivate de ură, drepturile victimelor și etica poliției.

În data de 9 iunie, 2016, Comisiile parlamentare croate au discutat problemele transsexualilor. FRA a participat la dezbaterile organizate de comisiile parlamentului croat pentru egalitate drepturile minorităților naționale și egalitatea de gen. În centrul dezbaterilor s-au aflat statutul și problemele curente ale persoanelor transsexuale.

În calitate de deținător al președinției pe 2016, FRA a găzduit în perioada 9–10 iunie, cea de a doua reuniune a Rețelei Agențiilor de Justiție și Afaceri Interne.

Agencia Europeană pentru Drepturi Fundamentale a participat pe 10 iunie la Bruxelles, la cel da al șaselea Forum de lucru privind implementarea Convenției ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități. Forumul a fost găzduit de către Comisia Europeană.

Reprezentanții ai FRA au fost prezenți la lansarea la Bruxelles, în data de 14 iunie 2016, a Grupului de lucru la nivel înalt pentru combaterea rasismului și xenofobiei, precum și a altor forme de intoleranță.

În perioada 15–16 iunie o echipă a FRA a participat la o întrunire a grupului de lucru pentru drepturile omului și nediscriminare în cadrul platformei privind abuzul asupra vârstnicilor la nivel mondial, pentru a discuta problemele cu care se confruntă persoanele vârstnice și modalități de protecție a drepturilor acestora. Pe 16 iunie, pentru a marca Ziua internațională a Conștientizării privind abuzul asupra vârstnicilor, Comisia Europeană, Consiliul European, Platforma Europeană de combatere a abuzului împotriva persoanelor

vârstnice și rețeaua europeană a Instituțiilor naționale pentru drepturile omului s-au reunit pentru a găzdui un eveniment de conștientizare privind abuzul împotriva vârstnicilor. S-a discutat în mod special despre accesul egal la servicii la o vârstă înaintată și despre impactul îmbătrânirii și al discriminării privind accesul la serviciile de sănătate și de îngrijire pe termen lung.

Activitatea FRA de monitorizare a Convenției ONU pentru persoanele cu dizabilități a fost prezentată în data de 16 iunie, la Bruxelles Parlamentului European și Comisiei pentru afaceri sociale. A fost solicitată opinia Agenției din punct de vedere juridic în ceea ce privește desemnarea și operarea unui cadru de acțiune stabilit la nivel European pentru promovarea, protecția și monitorizarea implementării Convenției de către UE.

Trimisul special al SUA pentru combaterea antisemitismului, Ira Forman a vizitat sediul FRA în data de 17 iunie și s-a întâlnit cu directorul Agenției, Dl. Michael O’Flaherty.

În perioada 20-23 iunie a avut loc la Viena Forumul drepturilor fundamentale sub titlul „conectează-te, reflectează, acționează”, organizat de FRA. Sloganul acestui forum a fost „Drepturi, respect, realitate: valorile europene în lumea de azi” (în limba engleză toate cele trei cuvinte încep cu litera „r” – deci s-a numit pe scurt forumul celor trei „r”).

În cadrul unui seminar organizat de serviciul francez pentru Afaceri Europene și Internaționale, pe 27 iunie, reprezentanții ai FRA au prezentat autorităților franceze principalele concluzii ale Raportului FRA 2016 privind drepturile fundamentale

În perioada 30 iunie – 1 iulie, Directorul FRA a vizitat Malta pentru a discuta viitoarea președinție a Consiliului European, pe care Malta urmează să o dețină. Cu acest prilej s-a adresat Parlamentului maltez și a vizitat Biroul European pentru Asistență în domeniul Azilului. De asemenea, directorul FRA s-a întâlnit cu miniștri, cu purtătorul de cuvânt al Parlamentului maltez și cu organizații care colaborează îndeaproape cu Agenția Europeană pentru Drepturi Fundamentale.

Daniela Albu

NOTE, CRONICI, RECENZII

MECANISME NAȚIONALE DE RAPORTARE ȘI MONITORIZARE. STUDIU ASUPRA ANGAJAMENTULUI STATELOR ÎN IMPLEMENTAREA MECANISMELOR INTERNAȚIONALE ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI

Studiul, recent publicat în 2016, prezintă concluziile cercetărilor întreprinse de către Biroul Înaltului Comisariat ONU pentru Drepturile Omului în analiza mecanismelor naționale de raportare și monitorizare și își propune să informeze statele și pe toți cei interesați cu privire la practicile existente în domeniu. Scopul principal al acestei analize este de a oferi sprijin la nivel național în alegerea celei mai optime configurații și al celui mai potrivit model pentru fiecare mecanism de raportare în parte. Este necesar ca statele să dețină un sistem eficient de raportare pentru organismele tratatelor și pentru revizuirea periodică universală. Raportarea însă reprezintă doar o primă etapă, de o deosebită importanță fiind și facilitarea procedurilor speciale de urmărire a recomandărilor și deciziilor tuturor mecanismelor regionale și internaționale în domeniul drepturilor omului.

În cercetarea pentru realizarea acestei publicații, Biroul Înaltului Comisariat pentru Drepturile Omului a colaborat cu 23 de state iar ulterior s-au mai adăugat informații de la încă alte 3. S-a studiat înființarea și menținerea mecanismelor naționale alegându-se ca exemplu ilustrativ 8 studii de caz care au fost analizate în detaliu: trei țări din Africa – Mauritius, Maroc și Senegal; două țări din Asia – Cambogia și Republica Coreea; două țări din America Centrală și Caraibe – Bahamas și Mexic și o țară din Europa – Portugalia. Au fost întreprinse vizite de lucru în Cambogia, Maroc și Senegal. Majoritatea informațiilor au fost colectate prin sondaje și chestionare, interviuri ale unor grupuri țintă precum și prin observarea la fața locului. Astfel au fost cartografiate din această multitudine de informații funcțiile și sarcinile principale ale mecanismelor naționale în activitatea de monitorizare și raportare. Apoi s-a studiat gama mecanismelor naționale în funcție de locație și de gradul de instituționalizare constatându-se că unele țări se află încă la nivelul unor improvizații ad-hoc în funcționarea acestor mecanisme, în timp

ce altele dețin mecanisme, care sunt pe deplin instituționalizate și puse la punct. Au fost analizate în detaliu mecanismele naționale ale celor 8 studii de caz, pentru a se putea stabili dacă a existat o relație clară între tipul de mecanism (pe baza gradului de instituționalizare) și eficiența acestuia în raportarea către organismele tratatelor. Cercetarea s-a axat pe numărul total al întârzierilor în predarea rapoartelor și pe legătura conținutului acestora cu tratatele ratificate (excluzând protocoalele opționale). De asemenea a fost calculată și media întârzierilor de predare pentru fiecare raport în parte.

În concepția acestui studiu printr-un mecanism național eficient de raportare și monitorizare se înțelege un sistem de raportare la timp și o reducere a restanțelor în predarea rapoartelor de stat periodice. În decursul cercetării s-a ajuns la concluzia că nu poate exista un model universal de mecanism național. Mecanismul poate fi ministerial, interministerial sau separat din punct de vedere instituțional. Dar pentru ca acesta să fie eficient este necesar să beneficieze de un mandat oficial și legal sau recunoscut politic, precum și de o înțelegere interguvernamentală comună asupra rolului său și al statului de proprietate politică la cel mai înalt nivel. Este indiscutabil faptul că mecanismul nu poate funcționa fără personal de specialitate și cu activitate susținută prin care să se consolideze expertiza, cunoștințele și profesionalismul la nivel de țară.

Analiza datelor empirice relevă că trăsăturile cheie ale unui mecanism național eficient, ar fi următoarele: capacitatea de angajare, relaționare cu organismele internaționale și regionale din domeniul drepturilor omului prin intermediul dialogului interactiv, al vizitelor de specialitate, al celor cu proceduri reglementate prin mandat special din partea Subcomitetului de prevenire a torturii, precum și organizarea și facilitarea pregătirii raportărilor către mecanismele internaționale și regionale de drepturile omului.

De asemenea, este important să se răspundă în timp util întrebărilor, solicitărilor și recomandărilor din partea acestor mecanisme internaționale. Nu este însă de neglijat nici capacitatea de coordonare, diseminare, informare și organizare a colectării datelor de la entitățile guvernamentale și de la alte părți implicate, cum ar fi birourile naționale de statistică, parlamentul, sau sistemul judiciar în vederea raportării și monitorizării gradului de implementare al recomandărilor. Un mecanism național eficient trebuie să aibă bune capacități consultative pentru a putea organiza și coordona sesiuni de consultanță cu instituțiile naționale pentru drepturile omului și cu societatea civilă. De asemenea, trebuie să gestioneze eficient informația și să urmărească îndeaproape recomandările și deciziile mecanismelor internaționale și regionale de drepturile omului, să organizeze sistematic pe tematici aceste recomandări, și decizii într-o bază de date bine organizată și ușor de accesat. De asemenea, mecanismului național îi revine sarcina de a identifica ministerele responsabile cu implementarea recomandărilor, de a elabora planuri de implementare cu termene limită de realizare. Mecanismul național trebuie să folosească informațiile primite pentru realizarea raportului periodic. Eficiența unui mecanism național de raportare și monitorizare depinde și de gradul în care poate obține rezultate în mod sistematic și durabil astfel încât să poată facilita o autoevaluare a statului respectiv în ceea ce privește aplicarea tratatelor ONU și a recomandărilor regionale prin construirea unui cadru național de raportare și monitorizare, stimularea dialogului național, sprijinirea inițiativelor legislative în domeniu, consolidarea unei guvernări bazate pe drepturile omului și semnalarea bunelor practici.

După cum se știe trei mecanisme internaționale majore compun arhitectura drepturilor omului în edificiul Organizației Națiunilor Unite:

Organismele tratatelor pentru drepturile omului, care sunt mecanisme compuse din experți independenți și ale căror mandat derivă din tratatele internaționale de drepturile omului; evaluarea periodică universală, o evaluare *inter pares* de către state; și procedurile speciale care sunt mecanisme ale Consiliului Drepturilor Omului. În cele mai multe părți de pe glob, mecanismele regionale de drepturile omului care le completează

pe cele internaționale au apărut cu precădere în ultimele decenii.

Toate aceste mecanisme internaționale din domeniul drepturilor omului au mandate, proceduri și activități diferite care la rândul lor modelează relația statelor respective cu ONU și felul în care acestea respectă aderarea la tratatele internaționale. Unele dintre aceste mecanisme se ocupă cu alerta în timp util, cu acțiunile de urgență sau cu amenințări iminente la adresa drepturilor omului sau încălcări ale acestora. În aceste situații este necesară o comunicare rapidă cu guvernele respective pentru prevenirea acestor încălcări sau pentru a reacționa atunci când acestea au fost comise. Raportarea periodică are ca scop o contribuție pe termen lung în vederea unor schimbări ale cadrului politic și legislativ pentru crearea unei protecții concrete a drepturilor omului.

Tocmai de aceea, așa cum se subliniază în acest studiu, li se cere statelor să raporteze în mod regulat atât organismelor tratatelor cât și Consiliului Drepturilor Omului în ceea ce privește progresul înregistrat la nivel național în realizarea obligațiilor asumate privind asigurarea drepturilor omului. Astfel statelor li se oferă prilejul de a se autoevalua în mod critic și obiectiv în vederea propriului progres, de a identifica problemele cu care se confruntă și de a-și monitoriza propria evoluție, dar și de a identifica lacunele de implementare. Aceste tipuri de raportări le oferă statelor prilejul de a identifica categoriile de populație marginalizate sau dezavantajate, de a elabora noi politici și legi bazate pe respectarea drepturilor omului, dar și de a stabili parteneriate strategice cu instituțiile naționale pentru drepturile omului și cu societatea civilă. Astfel de raportări au rolul de a spori conștientizarea funcționarilor publici și a publicului în general, stimulând un dialog național durabil și sănătos care să contribuie la consolidarea sistemului de protecție a drepturilor omului. Rapoartele periodice se realizează în medie o dată la patru ani. Dacă un stat a ratificat toate cele nouă tratate internaționale de bază privind drepturile omului și cele două protocoale opționale ar trebui să prezinte aproximativ 20 de rapoarte către organismele tratatelor într-un interval de 10 ani. În prezent doar 16% dintre state îndeplinesc aceste obligații de raportare.

Daniela Albu

BOGDAN AURESCU, ROMÂNIA ȘI CURTEA INTERNAȚIONALĂ DE JUSTIȚIE. LUCRĂRILE CONFERINȚEI INTERNAȚIONALE ”ROMÂNIA ȘI CURTEA INTERNAȚIONALĂ DE JUSTIȚIE– 5 ANI DE LA DELIMITAREA MARITIMĂ A MĂRII NEGRE”, 3 FEBRUARIE 2014

Cu ocazia celei de a 5-a aniversări a hotărârii Curții Internaționale de Justiție (CIJ) privind *delimitarea maritimă în Marea Neagră*, Ministerul român al Afacerilor Externe a organizat o conferință internațională dedicată relației dintre România și Curtea Internațională de Justiție de-a lungul timpului.

Așa cum se precizează în introducerea la acest volum, România are o lungă istorie în ceea ce privește sprijinirea implementării legislației internaționale încă din perioada dintre cele două războaie mondiale. Există și o pleiadă de avocați români care au contribuit în mod strălucit la dezvoltarea jurisdicției internaționale.

Sunt prezentate lucrările Conferinței cu prilejul a 5 ani de când Curtea Internațională, principalul organ al Națiunilor Unite și cel mai prestigios forum internațional de rezolvare a disputelor a pronunțat hotărârea în cazul *delimitării maritime în Marea Neagră* (3 februarie 2009). Se rezolva cu acest prilej o dispută care a durat 42 de ani. A fost nevoie de eforturi concertate din partea celor două state implicate în dispută – România și Ucraina pentru implementarea soluției echitabile oferite de Curtea Internațională. Hotărârea curții a fost acceptată și pusă în aplicare fără probleme atât de către România cât și de către Ucraina, deoarece prin această hotărâre s-a reușit să se pună capăt unei dispute de lungă durată, moștenită de cele două părți încă din vremea fostei Uniuni Sovietice.

După cum se știe, *delimitarea maritimă în Marea Neagră* a fost singurul caz de contencios adus de România în fața Curții Internaționale de Justiție dar nu a fost singura experiență a României în relația cu aceasta. Generații de avocați și diplomați au contribuit la negocieri pentru găsirea celei mai potrivite soluții. Dar numai justiția internațională prin intermediul Curții de la Haga a reușit să finalizeze acest caz într-un mod remarcabil și durabil.

Prima parte a lucrărilor Conferinței a fost dedicată dezbaterilor privind semnificația și efectele hotărârii ICJ în acest caz, din punct de vedere legal și politic. Vorbitorii au subliniat rezultatul acestei hotărâri cu rezultate strălucite: 79,34% din suprafața aflată în litigiu, ceea ce

înseamnă aproximativ 12.200 de km² (9.700 km) de platou continental și zonă economică exclusivă au fost alocate României. Este foarte important și faptul că hotărârea a fost luată în unanimitate, fără a exista păreri contrare. Felul în care Curtea a aplicat strategia de delimitare a platoului continental a consolidat și clarificat multe aspecte importante acelei metode juridice, iar din punct de vedere politic a rezolvat o problemă foarte delicată prin mijloace pașnice deoarece atât România cât și Ucraina au acceptat hotărârea Curții. Este un model de cooperare pașnică în Regiunea Mării Negre și în vecinătatea acestei zone unde conflictele și tensiunile sunt încă prezente.

În cea de a doua parte a Conferinței, s-au examinat în detaliu cazuri din jurisprudență și s-a discutat faptul că România se află în procesul aprobării unui proiect de lege cu privire la recunoașterea obligatorie a jurisdicției ICJ, subliniindu-se contribuția României la consolidarea rolului ICJ în modelarea ordinii publice internaționale.

Ilustre personalități, experți și cercetători în domeniu și-au adus contribuția la lucrările Conferinței: E.S Judecătorul Kenneth Keith de la ICJ, Profesorul Alain Pellet de la Universitatea Paris-est, Nanterre-La Defence și Președinte al Societății franceze de Drept Internațional, Profesorul Jean-Pierre Cot, Judecător ad-hoc în cazul *delimitarea maritimă în Marea Neagră* și judecător la Tribunalul Internațional al Dreptului Mărilor, Sir Michael Wood, membru al Comisiei de drept internațional precum specialiști și diplomați români,

Acest volum, care prezintă lucrările Conferinței „România și Curtea Internațională de Justiție: 5 ani de la Delimitarea maritimă în zona Mării Negre” se dorește a fi un instrument eficient și folositor în înțelegerea relației României cu jurisdicția internațională și a contribuției țării noastre în consolidarea și dezvoltarea dreptului internațional pentru consolidarea și respectarea la nivel mondial a principiului statului de drept.

Daniela Albu

OCTAVIAN OPRIȘ, LIBERTATE, MORALĂ ȘI POLITICĂ, EDITURA IDEEA EUROPEANĂ, BUCUREȘTI, 2015

Această colecție de eseuri a apărut în seria „Istoria mentalităților” a editurii Ideea Europeană, București, 2015. Autorul coordonator al volumului pornește de la ideea că evocându-se adesea gândirea filozofică a unor mari personalități pe plan mondial, s-a neglijat realitatea socială a României postcomuniste. Este extrem de important să se înțeleagă experiențele economice, sociale și politice ale perioadei postdecembriste, deoarece în tot acest timp au avut loc numeroase și complexe reforme instituționale și legislative. Din nefericire în acest proces, s-a ajuns prin copierea instituțiilor democratice europene, la o adevărată deformare autohtonă a acestor modele .

Toate eseurile din volum au câteva teme comune, cum ar fi raționalitatea, valorile și libertatea.

Autorul își propune prin această culegere să aducă în atenția publicului câțiva gânditori români importanți din perioada interbelică, care au fost apoi uitați în timpul regimului comunist, când domeniul științelor sociale a fost îngrădit de o drastică cenzură care a interzis autori considerați „periculoși”, într-un timp când reperul central îl constituia ideologia marxistă.

Sunt astfel readuse în actualitatea teme dezvoltate de personalități ca Mircea Djuvara, jurist și filozof al dreptului, Vespasian Pella, unul dintre creatorii dreptului internațional, Eugeniu Speranția, ale cărui opere în domeniul filozofiei dreptului au rămas necunoscute în perioada culturii comuniste, sau Mihail Manolescu cunoscut în străinătate pentru lucrările de economie politică, traduse din limba franceză și publicate abia în anul 2010.

Volumul scoate în evidență și nedreptatea regimului comunist față de filosofia politică a lui Hegel, datorită interpretărilor deschise de Marx. Hegel rămâne unul dintre cei mai profunzi filozofi ai libertății, iar sistemul său de gândire necesită o atentă deciptare pentru a putea fi pe deplin înțeles.

O serie de eseuri din volum sunt dedicate modificărilor survenite în structura și funcționarea societății românești contemporane: „Despre politică înainte și după 1989”, „Patologia vieții noastre economice”, „Societate, morală și politică”

Cele două părți ale cărții subliniază contrastul dintre ideal și real, diferența dintre rațional și realitatea empirică.

Anca Moț